

137. Nowe stanowiska *Hydraecia ultima* HOLST (*Lepidoptera, Noctuidae*) w Polsce

New localities of *Hydraecia ultima* HOLST (*Lepidoptera, Noctuidae*) in Poland

Hydraecia ultima HOLST, gatunek o zasięgu euroszyberyjskim, uznawany jest za jednego z rzadszych przedstawicieli sówkowatych w środkowej Europie. Związane jest to z jednej strony z występowaniem omawianego gatunku w tym rejonie na granicy zasięgu, a z drugiej strony z jego podobieństwem do *Hydraecia micacea* (Esp.), gatunku pospolicie występującego w całej Europie.

W Polsce *H. ultima* dotychczas wykazany był jedynie z: Bieszczadów i Pogórza Przemyskiego, Górnego Śląska, Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, Wyżyny Lubelskiej oraz Poniądzia.

Poniżej przedstawiono kolejne stanowiska omawianego gatunku:

- Puszcza Augustowska: Rygol UTM-FE57, 28 VII 1989, 1 ex. leg. J. NOWACKI,
- Roztocze: Hrebennie FA87, 21 VII 1988, 1 ex.; Rybakówka k. Zwierzyńca FB40, 21–22 VII 1987, 2 ex., 20–25 VIII 1987, 2 ex., wszystkie leg. J. NOWACKI,
- Wyżyna Lubelska: Przybysławice EB99, 20–23 IX 1985, 2 ex. leg. K. PAŁKA.

Stanowisko w Rygoli jest pierwszym stwierdzeniem *H. ultima* na terenie Puszczy Augustowskiej, a stanowiska w Hrebennem i Rybakówce są pierwszymi stanowiskami tego gatunku na Roztoczu.

JANUSZ NOWACKI, Poznań

138. Nowe stanowisko *Hyperoscelis eximia* (BOHEM.) (*Diptera, Canthyloscelidae*) w Polsce

A new locality of *Hyperoscelis eximia* (BOHEM.) (*Diptera, Canthyloscelidae*) in Poland

Hyperoscelis eximia jest bardzo rzadkim gatunkiem muchówek nitkorogich (*Diptera, Nematocera*). Opisany i znany z Laponii, przez ponad sto lat nie był wykazywany, mimo iż jest to gatunek o tak charakterystycznym wyglądzie, że rzuciłby się w oczy każdemu dipterologowi. Od końca lat sześćdziesiątych naszego stulecia informacje o nim stają się coraz częstsze. Znalaziono go w Rosji (okolice Moskwy i Jarosława, Kraj Nadmorski), na Morawach, w Szwajcarii i Niemczech. Z Polski podawali go dotąd KLASA (1991: *Annls Upper Siles. Mus., Entomol.*, 2: 217–220) i MIKOŁAJCZYK (1993: *Pol. Pismo Ent.*, 62: 289–290). Z reguły spotykano tylko pojedyncze osobniki tego gatunku.

W materiałach zebranych w trakcie pięcioletnich badań fauny Gór Świętokrzyskich znalazłem kolejny okaz *H. eximia*:

- Świętokrzyski Park Narodowy, rez. Czarny Las, 25 V 1984, 1 ♂, leg. et det. W. MIKOŁAJCZYK.

Osobnik pochodzi z próby czerpakowej pobranej z warstw runa, krzewów i z wykrotów, w określonym pod względem fitosocjologicznym zbiorowisku grądu typowego – *Tilio-Carpinetum typicum* z udziałem jodły *Abies alba* MILL. Okaz ten jest przechowywany na sucho w zbiorach Muzeum i Instytutu Zoologii PAN w Warszawie.

Wszystkie egzemplarze tego gatunku (5 ♂♂, 1 ♀) złowiono w Polsce w maju i z jednym wyjątkiem pochodzą bądź z buczyn, bądź z grądów położonych w ścisłych rezerwach Parków Narodowych: Ojcowskiego, Roztoczańskiego, Świętokrzyskiego. Byłoby to potwierdzeniem wniosku KLASY, że *H. eximia* jest gatunkiem związanym z lasami nie zagospodarowanymi, gdzie przede wszystkim larwy, żyjące w rozkładającym się drewnie, znajdują dogodne warunki bytowania.

WALDEMAR MIKOŁAJCZYK, Warszawa